

zaaknummer 2012 T 680

21 november 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) de volgende beslissing inzake de klacht van:

[Naam],

geboren op [Datum],

wonende te [Plaats],

hierna te noemen: klaagster,

juridisch adviseur: mr. G.M.J. van Oijen, advocaat te 's-Hertogenbosch,

tegen:

[Naam],

geboren op [Datum], overleden op [Datum],

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

1. De procedure

Het klaagschrift (met bijlagen) is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 20 april 2012. Op 24 juli 2012 is bij de griffie - namens de abt van de Abdij Maria Toevlucht te Zundert - een reactie op het klaagschrift ingekomen van [Naam], juridisch staf-medewerker KNR. Na een reactie hierop van de juridisch adviseur van klaagster, mr. Van Oijen, heeft de abt broeder [Naam], op 29 augustus 2012 - nadat aan hem op verzoek van klaagster een aantal vragen was gesteld - een reactie (met bijlagen) ingezonden. Vervolgens heeft de juridisch adviseur van klaagster op 10 september 2012 bij e-mail gereageerd op de reactie van abt [Naam], waarna vervolgens op 20 en 25 september 2012 schriftelijke reacties van de abt [Naam] zijn ontvangen. Tot slot heeft de griffie van de Klachtencommissie nog een e-mail d.d. 10 oktober 2012 (met bijlagen) ontvangen van de juridisch adviseur van klaagster.

Op 29 oktober 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen en heeft haar standpunt mondeling toegelicht. Zij werd vergezeld van haar zus [Naam] en de echtgenoot van haar zus de heer [Naam]. Klaagster werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. Van Oijen voornoemd.

Namens de Orde van Cisterciënzers van de Strenge Onderhouding o.c.s.o. is ter zitting verschenen broeder [Naam], voornoemd, en broeder [Naam], voormalig abt van de Abdij [naam].

2. De klacht

2.1. Klaagsters vader werd door de paters behorende tot de Orde van Cisterciënzers van de Streng Onderhouding benaderd om zich over aangeklaagde, die zij onder hun hoede hadden genomen, te ontfermen. Aangeklaagde woonde tegenover de Abdij [Naam] in [Plaats], waar de paters woonden, en werd ingezet voor allerlei hand- en spandiensten in en rond deze abdij. Klaagsters vader ging in op het verzoek van de paters. Nadien kwam aangeklaagde regelmatig bij klaagster thuis. Klaagster moest van haar ouders aangeklaagde gezelschap houden, doorgaans op de woensdagmiddagen, en ging soms ook alleen op pad met aangeklaagde. In die periode was klaagster een jaar of negen oud.

2.2 Al snel begon aangeklaagde tijdens die woensdagmiddagactiviteiten handtastelijk te worden. Een en ander werd van kwaad tot erger. Klaagster moest het geslachtsdeel van aangeklaagde vasthouden en het op en neer bewegen, terwijl aangeklaagde naakt voor haar stond of op zijn knieën lag. Soms ging aangeklaagde op klaagster liggen met zijn stijve geslachtsdeel tussen haar benen. Ondertussen probeerde hij met zijn vingers klaagsters vagina groter te maken zodat hij klaagster zou kunnen verkrachten. Dit laatste is enkele malen gebeurd. Aangeklaagde wilde klaagster ook op haar mond kussen. Het verzoek om zijn geslachtsdeel in de mond te nemen heeft klaagster telkens weten af te slaan.

Klaagster is ook een keer seksueel misbruikt in het bijzijn van haar broer en aangeklaagde heeft ook getracht klaagster te misbruiken in het samenzijn met een jongen van haar leeftijd. Een andere keer heeft klaagster aangeklaagde van zich weten af te houden, toen hij met een levende meelworm in zijn handen tussen haar benen 'kriebelde'. Aangeklaagde stelde dat klaagster het op een dag wel lekker zou vinden en er klaar voor zou zijn en ook dat zijn goed afgerichte hond op een dag over klaagsters vagina zou gaan likken. Tot slot moest klaagster bovenop aangeklaagde klimmen, die op een stoel voor het aanrecht zat en zijn hoofd achterover legde, waarna zij hierover moest plassen. Klaagster is eenmalig gezwicht voor dit misplaatste verzoek van aangeklaagde.

Gedurende de periode dat het seksueel misbruik plaatsvond heeft klaagster diverse malen getracht de bezoeken van aangeklaagde te ontlopen. Maar òf haar moeder vond dat ze gewoon moest gaan òf ze werd onder valse belofte toch weer overgehaald door aangeklaagde om met hem mee te gaan. Klaagster heeft nooit gedurfd om met haar ouders over het seksueel misbruik te spreken, uit angst dat zij boos zouden worden. Ook had aangeklaagde na afloop van de beschreven gebeurtenissen klaagster altijd geboden om haar mond te houden naar haar ouders toe; het was immers "hun geheim", vertelde hij haar.

Het seksueel misbruik is gestopt toen klaagster tien jaar oud was. Zij heeft op een dag geweigerd om nog mee te gaan met aangeklaagde en heeft toen – summier – aan haar ouders verteld wat er was voorgevallen. Sindsdien verboden klaagsters ouders aangeklaagde om nog bij hen langs te komen. Wel zijn er hierna nog twee paters, waaronder pater [Naam], op bezoek geweest om te praten over hetgeen was voorgevallen. Klaagster vermoedt dat de paters haar ouders er van hebben weerhouden dat zij aangifte bij de politie zouden doen.

2.3 Het seksueel misbruik heeft een zeer nadelige invloed gehad op klaagsters leven. Zij heeft lange tijd naar de buitenwereld willen overkomen alsof er niets aan de hand was, maar raakte echter snel in een (sociaal) isolement en leidde een eenzaam bestaan. Klaagster is nimmer getrouwd geweest en heeft ook geen kinderen.

In de jaren '90 is klaagster in een zware depressie geraakt. Omstreeks [Jaar] raakte klaagster in een nieuwe depressie, waarna zij haar huisarts heeft ingelicht over het seksueel misbruik. Na de dood van haar vader in [Jaar] en de breuk die daarna ontstond met haar moeder, heeft klaagster goede hulp gekregen, hetgeen voor haar het startpunt was van het verwerkingsproces van hetgeen is voorgevallen in haar jeugd.

Momenteel ondervindt klaagster nog altijd (psychische) problemen.

Klaagster is er achter gekomen dat ook haar zus seksueel misbruikt is door aangeklaagde.

2.4 Klaagster wil met het indienen van haar klacht bereiken dat de verantwoordelijken binnen de kerk namens aangeklaagde beseffen en inzien dat er met de verwerpelijke daden als omschreven in het klaagschrift onnoemelijke schade, materieel maar ook immaterieel, is aangericht bij klaagster. Klaagster is voorts niet direct uit op schadevergoeding, maar wenst, indien haar klacht gegrond zal worden verklaard, toch gebruik te maken van de schadecompensatieregeling.

3. Reactie op het klaagschrift

[Naam] heeft aangevoerd dat er geen sprake is geweest van een formele (rechts)verhouding tussen de Abdij en aangeklaagde. Aangeklaagde is nooit lid geweest van de Abdij, noch is deze als functionaris in opdracht van de Abdij voor de Abdij werkzaam geweest. Er is alleen sprake geweest van een persoonlijke relatie tussen een van de leden van de Abdij, broeder [Naam], en aangeklaagde. Broeder [Naam] had zich op eigen titel ontfemd over aangeklaagde, de kloostergemeenschap stond geheel buiten deze vriendschappelijke relatie.

In de onderhavige situatie ontbreekt derhalve een formele gezagsverhouding tussen de Abdij en aangeklaagde. De abt kan dan ook in alle redelijkheid niet verantwoordelijk worden gehouden voor de misdragingen van aangeklaagde. Naar het oordeel van [Naam] kan aangeklaagde niet worden aangemerkt als iemand in de zin van artikel 1 lid 1 van de Klachtenprocedure. De abt beseft hiermee terdege dat de klacht van klaagster, hoe terecht deze klacht jegens aangeklaagde ook is, niet door de Klachtencommissie kan worden ontvangen.

Indien de geschetste feiten die klaagster in haar klaagschrift stelt juist zijn, is de abt namens de abdijsgemeenschap vanuit morele en christelijke overwegingen wel bereid verantwoordelijkheid op zich te nemen voor het uiterst laakbare gedrag van broeder [Naam]. Immers, in tegenstelling tot aangeklaagde viel broeder [Naam] wel onder de verantwoordelijkheid van de Abdij. Het feit dat broeder [Naam], indien juist, in elk geval summier op de hoogte is geweest van de misstanden en de handen boven het hoofd van aangeklaagde heeft gehouden, wenst de abt dit ernstig te veroordelen. Echter, broeder [Naam] is in de onderhavige klachtenprocedure niet aangeklaagde en kan voor zijn rol in de onderhavige zaak ook niet als aangeklaagde in de Klachtenprocedure worden aangemerkt. Dat het handelen van broeder [Naam] een bijdrage heeft geleverd aan de schade, zoals verwoord in het klaagschrift, wenst de abt namens het huidige abdijsbestuur te erkennen en ten diepste te betreuren. De abt wenst hiervoor tegenover klaagster excuses aan te bieden.

In het belang van klaagster wil de abt haar voorstellen via een informele weg haar klacht te onderzoeken en te komen tot een erkenning waar zij zo naarstig op zoek naar is. De abt wenst dan ook te bezien hoe de klacht van klaagster op een informele wijze kan worden afgesloten.

Indien klaagster niet wenst in te gaan op dit voorstel, dan verzoekt [Naam] de Klachtencommissie een uitspraak te doen over de ontvankelijkheid van de klacht van klaagster.

4. De beoordeling van de ontvankelijkheid

4.1. Klaagster heeft aangegeven dat zij zich niet in het voorstel van de abt kan vinden en dat zij haar klacht via de formele weg wenst af te wikkelen.

4.2. Het relaas van klaagster komt geloofwaardig en oprecht over. De Klachtencommissie zal echter eerst de vraag moeten beantwoorden of klaagster wel in haar klacht kan worden ontvangen. Door de abt is aangevoerd dat er geen sprake is geweest van een formele kerkelijke gezagsverhouding tussen de Abdij en aangeklaagde. Aangeklaagde is nooit lid geweest van de Abdij, noch is deze als functionaris in opdracht van de Abdij voor de Abdij werkzaam geweest.

Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure).

Volgens artikel 1.1, sub a van de Procedure is deze procedure (slechts) van toepassing indien een klacht is ingediend wegens seksueel misbruik jegens haar door iemand die betaald of onbetaald werkzaam is of was als functionaris van een kerkelijke instelling van de R.-K. Kerkprovincie van Nederland.

Na bestudering van alle overgelegde stukken en naar aanleiding van hetgeen ter zitting naar voren is gebracht, komt de Klachtencommissie tot het oordeel dat er in de onderhavige zaak geen sprake is van een *'betaalde of onbetaalde functionaris van een kerkelijke instelling van de R.-K. Kerkprovincie van Nederland'*.

De Klachtencommissie stelt vast dat aangeklaagde niet tot de Orde van de Cisterciënzers van de Streng Onderhouding behoorde, nu hij geen lid was van de Abdij. Voorts constateert de Klachtencommissie dat niet is gebleken dat aangeklaagde de status van een 'geestelijke' had, noch dat hij een dienstbetrekking had met de Abdij. Ook anderszins is de klachtencommissie niet van een zodanige band van de aangeklaagde met de orde gebleken dat hij daardoor zou kunnen worden aangemerkt als iemand die betaald of onbetaald werkzaam was als functionaris van de orde.

4.3. Uit de stukken is gebleken, en ook de Abt heeft dat erkend, dat er wel een bijzondere band is geweest tussen aangeklaagde en een lid van de orde, broeder [Naam]. Dat is voor de klachtencommissie reden geweest zich de vraag te stellen of in onderhavig geval sprake is geweest van een zodanige vorm van wetenschap en medeplichtigheid bij broeder [Naam] dat hij ook als (mede)dader van seksueel misbruik moet worden aangemerkt.

De klachtencommissie is tot het oordeel gekomen dat die vraag niet bevestigend kan worden beantwoord. Weliswaar heeft broeder [Naam] zich zeer ingezet voor aangeklaagde, bijvoorbeeld bij de plaatsing in een huis van de abdij, bij de toekenning van een officiële onderscheiding en mogelijk zelfs bij het proberen om klaagsters vader af te houden van het doen van aangifte, maar dat alles maakt hem niet schuldig of zelfs maar medeschuldig aan het seksueel misbruik dat door de aangeklaagde is gepleegd. Daarbij heeft de klachtencommissie laten meewegen dat niet aannemelijk is geworden dat broeder [Naam] er van op de hoogte was dat de aangeklaagde klaagster seksueel misbruikte en daartegen toen niets heeft ondernomen.

Dat broeder [Naam] achteraf, toen het seksueel misbruik bekend was geworden, klaagsters vader zou hebben proberen over te halen om daarvan geen aangifte te doen, is naar het oordeel van de klachtencommissie niet komen vast te staan. Maar wat daar ook van zij, de

klachtencommissie acht dat geen reden voor het aannemen van medeschuld van broeder [Naam].

4.4. Een en ander heeft de klachtencommissie tot de slotsom moeten brengen dat deze klacht, gelet op de bewoordingen en de aard van deze regeling, niet voor behandeling in aanmerking kan komen.

Hoewel zij zich realiseert dat dit voor klaagster zeer teleurstellend is, moet de Klachtencommissie derhalve op grond van het voorgaande concluderen dat de klacht niet ontvankelijk is en dat er derhalve geen inhoudelijke beoordeling van deze inderdaad zeer ernstige klacht heeft kunnen plaatsvinden.

5. Beslissing

De Klachtencommissie verklaart de klacht niet-ontvankelijk..

Deze beslissing is vastgesteld op 21 november 2012 door: mr. G.A.M. Stevens, voorzitter; drs. A.A.M. Oostveen en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bolen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Mr. G.A.M. Stevens,
voorzitter